

**การบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3***
PROACTIVE LEARNING MANAGEMENT BY SCHOOL ADMINISTRATORS
AFFILIATED WITH BURIRAM PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 3

สุพรรณี มะลิเลิศ,¹ พรหมินทร์ ศรีหมื่นไวย² และ พจน์ เจริญสันติเยะ³

Supanee Malilert¹, Prommin Srimuenwai² and Phot Charoensanthia³

¹⁻³วิทยาลัยนครราชสีมา

¹⁻³Nakhonratchasima College, Thailand

Corresponding author E-mail: nammalilert@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน 3) ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 343 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.90 และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที ค่าเอฟ และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และระดับการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน
3. แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ประกอบด้วย ด้านการประเมินความต้องการพัฒนา

* Received 7 April 2026; Revised 2 May 2026; Accepted 12 July 2026

ด้านการออกแบบหลักสูตรพัฒนาคู ด้านการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ และด้านระบบนิเทศติดตามและประเมินผล

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, การเรียนรู้เชิงรุก, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the proactive learning management of school administrators, 2) to compare the levels of personnel opinions towards the proactive learning management of school administrators, categorized by position, educational level, and work experience, and 3) to study the guidelines for proactive learning management of school administrators under the Buriram Primary Educational Service Area Office 3. The sample group included school administrators and teachers totaling 343 people. The research instruments were a 5-point rating scale questionnaire with a congruence index between 0.80 – 1.00 and an interview form. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and pairwise comparison using Scheffé's method.

The research found that:

1. The proactive learning management of school administrators under the Buriram Primary Educational Service Area Office 3 is overall at a high level.
2. The comparison of opinions on the proactive learning management of school administrators under the Buriram Primary Educational Service Area Office 3, classified by position and education level, overall shows a statistically significant difference at the .05 level. Classified by work experience, overall, there is no difference.
3. The guidelines for proactive learning management of school administrators under the Buriram Primary Educational Service Area Office 3 consist of: the aspect of development needs assessment, the aspect of teacher development curriculum design, the aspect of resource and budget allocation, and the aspect of supervision, monitoring, and evaluation systems.

Keywords: Management, Active learning, School administrators

บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยกำลังเผชิญความเปลี่ยนแปลงในหลายมิติ ทั้งเรื่องโครงสร้างประชากร เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุทำให้ประเทศไทยต้องเผชิญแรงกดดัน ด้านงบประมาณสาธารณสุข การดูแลผู้สูงอายุ และการจัดสวัสดิการสังคมให้เหมาะสมกับสัดส่วนวัยทำงานที่ลดลง ขณะเดียวกัน ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้กลุ่ม ครอบครัวฐานะยากจนและชนชั้นกลางล่างมีโอกาเข้าถึงการศึกษาและทรัพยากรเพื่อพัฒนาตนเอง น้อยลง ระบบการศึกษาจึงต้องออกแบบมาตรการเยียวยาและสนับสนุนทางการเงิน ตลอดจนสร้าง หลักสูตรที่จะช่วยลดช่องว่างนี้ การเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัลยังเป็นตัวเร่งให้เกิดความท้าทายใหม่ ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศควบคู่กับทักษะคิดเชิงวิเคราะห์และสร้างสรรค์ ส่วนการเปิดเสรีทางการค้าทำให้ตลาดแรงงานมีการแข่งขันสูง การจัดการศึกษาจึงต้องเตรียมคนรุ่นใหม่ให้เรียนรู้การปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้างโอกาสและความมั่นคงในสภาพ เศรษฐกิจที่ผันผวน (สมคิด จันทน์จรัส, 2564)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้มีการกระจาย อำนาจการบริหารการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยมอบอำนาจด้านวิชาการ งบประมาณ และ บุคลากรไปยังหน่วยงานการศึกษาในท้องถิ่น ทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์การปกครองส่วน ท้องถิ่น และสถานศึกษา เพื่อสร้างความยืดหยุ่นในการดำเนินงานตามสภาพบริบทของแต่ละพื้นที่ (สุชาติ สงวนวัฒนา, 2542) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนถูกบรรจุเป็นหลักสำคัญ เปิดโอกาส ให้ผู้ปกครอง ครู ท้องถิ่น และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมกำหนดนโยบาย วางแผน และประเมินผล การจัดการศึกษา รัฐจึงระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนเพื่อยกระดับคุณภาพอย่างรอบด้าน ในด้าน การพัฒนาครู กฎหมายฉบับนี้เน้นการสร้างมาตรฐานทางวิชาชีพและจรรยาบรรณอย่างชัดเจน กำหนดให้มีระบบการรับรองวิทยฐานะและการประเมินตนเอง รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผ่านการอบรม การนิเทศ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูในชุมชนวิชาชีพ เพื่อพัฒนาความ เชี่ยวชาญและจิตสำนึกในการสอนอย่างต่อเนื่อง (สุชาติ สงวนวัฒนา, 2562)

การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการองค์รวมที่เริ่มต้นด้วยการกำหนดนโยบายระดับชาติ เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และมาตรฐานการเรียนรู้การสอน จากนั้นดำเนินการวางแผน เชิงกลยุทธ์ผ่านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก-ภายใน เพื่อนำไปสู่การออกแบบโครงการและ กิจกรรมที่สอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษา การจัดสรรทรัพยากร ครอบคลุมงบประมาณ บุคลากร สื่อการเรียนรู้ และโครงสร้างพื้นฐาน ถูกกระจายและปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของ ส่วนกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียน สุดท้ายจึงดำเนินระบบประเมินผลที่ผสมผสานการ ประเมินภายในกับภายนอก ติดตามผลสัมฤทธิ์ และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดธรรมาภิบาล คุณภาพ และประสิทธิภาพสูงสุด (วิทยา นุ่นสวัสดิ์, 2560)

การพัฒนาบุคลากรครูเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่เริ่มตั้งแต่ช่วงก่อนปฏิบัติหน้าที่จริง (pre-service) ซึ่งรวมถึงหลักสูตรการฝึกอบรมเบื้องต้น การฝึกประสบการณ์สอนภาคสนามภายใต้การ

ดูแลของอาจารย์นิเทศ และการอบรมเชิงทฤษฎีเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในมาตรฐานวิชาชีพ ต่อเนื่องเข้าสู่ช่วงการบรรจุแต่งตั้งที่มีการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานตามกรอบเวลาที่กำหนด โดยใช้วิธีโค้ชชิ่ง (coaching) และการให้คำปรึกษาทางการเรียนการสอนจากครูพี่เลี้ยง เพื่อให้ครูใหม่ สามารถปรับตัวกับสภาพแวดล้อมโรงเรียนและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมั่นคง หลัง การบรรจุ ครูจะเข้าสู่ระบบการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือ Continuous Professional Development (CPD) ผ่านกิจกรรมหลากหลาย เช่น การเข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (workshop) การเรียน ออนไลน์ (e-learning) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนวิชาชีพ (Professional Learning Community) และการดำเนินวิจัยในชั้นเรียน (action research) ซึ่งช่วยให้ครูได้สะท้อนผลการสอน ทบทวนหลักการทางจิตวิทยาการเรียนรู้ และพัฒนากลยุทธ์การใช้เทคโนโลยีการศึกษาอย่าง เหมาะสม เป้าหมายสำคัญของกระบวนการนี้คือการสร้างสมรรถนะหลัก 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ วิชาการที่ทันสมัย ความเข้าใจพฤติกรรมและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และทักษะการ ประยุกต์ใช้สื่อและนวัตกรรมทางเทคโนโลยีเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 ครูจึงต้องมีแผนพัฒนาตนเองที่ชัดเจน เก็บข้อมูลผลงาน ติดตามผลสะท้อนงาน และ ปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ตอบโจทย์ผู้เรียนและยกระดับคุณภาพ การศึกษาในภาพรวม (นราพร สังข์ทอง, 2562)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) นับเป็นแนวทางการสอนที่พลิกบทบาทของ ผู้เรียนจากผู้รับสารให้กลายเป็นผู้สร้างสารด้วยตนเอง เริ่มต้นจากการกระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งคำถามกับ เนื้อหาอย่างลึกซึ้ง เพื่อเปิดช่องให้เกิดการค้นคว้าและสำรวจข้อมูลอย่างมีเป้าหมาย ต่อมาเมื่อผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติ ผ่านกิจกรรมที่จำลองสถานการณ์จริงหรือโครงการที่ท้าทาย พวกเขาจะได้เรียนรู้วิธี รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์หลักฐาน และทดลองสมมติฐานด้วยตนเอง กระบวนการนี้ช่วยปลูกฝังทักษะ การคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking) เช่น การสังเคราะห์ข้อมูล การประเมินคุณภาพของหลักฐาน และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (Creative Problem Solving) นอกจากนี้ การจัดการเรียนรู้เชิง รุกยังส่งเสริมให้ครูปรับบทบาทเป็นผู้สนับสนุนและแนะแนว โดยคอยสังเกต ช่วยโค้ช และกระตุ้นให้ ผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ (Metacognition) อย่างต่อเนื่อง รูปแบบที่ใช้ได้ผล ได้แก่ การเรียนรู้โดยใช้ ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) และการเรียนรู้จากการ สืบค้น (Inquiry-Based Learning) ทั้งหมดนี้มุ่งพัฒนาความรับผิดชอบและทักษะการทำงานร่วมกัน รวมทั้งการนำเทคโนโลยีมาใช้นับสนุนการเรียนรู้ เพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมรับมือกับความท้าทาย ในศตวรรษที่ 21 อย่างมั่นใจและยั่งยืน (เพชร ภูผา, 2563)

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ ในชุมชนชนบทที่พึ่งพาเศรษฐกิจเกษตรกรรมเป็นหลัก ทำให้ทรัพยากรการเรียนรู้ทางด้านเทคโนโลยี และสื่อการสอนยังมีความจำกัด โรงเรียนจึงต้องสร้างความร่วมมือกับภาคชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น และศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพื่อเสริมแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน พร้อมขยายเครือข่ายการ

ให้ยืมสื่อและอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคมที่ยังไม่ทั่วถึงในบางตำบลสร้างความท้าทายให้ครูต้องพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงต้องออกแบบแผนพัฒนาครูที่สอดคล้องกับบริบทจริง ผ่านหลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โค้ชซึ่งถึงหน้าชั้นเรียน และการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ครูเห็นภาพการสอนเชิงรุกในบริบทท้องถิ่นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3, 2564) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา การบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เพื่อเป็นกลไกสำคัญที่จะยกระดับคุณภาพการศึกษาและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวน 3,135 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3, 2568)
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวน 343 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Eayle W. Morgan, 1970) โดยได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)
3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทางการบริหารงานด้านการพัฒนาครูให้จัดการเรียนรู้เชิงรุกคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีผลงานดีเด่นในการบริหารงานด้านการพัฒนาครู ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 7 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีคำถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4. ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ที่มีการกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า โดยผู้ตอบจะได้รับคำถามเช่นเดียวกัน และในลำดับขั้นตอนเดียวกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ถามถามได้ตรงประเด็นที่ต้องการ ไม่ออกนอกเรื่อง ไม่เกินขอบเขตที่กำหนดไว้ และข้อมูลที่ได้รับสามารถนำมาประมวลผลได้ โดยมีขั้นตอนการสัมภาษณ์ ดังนี้

กำหนดเวลาในการสัมภาษณ์ 15-20 นาที และนัดหมายกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

เตรียมอุปกรณ์จัดบันทึกให้เหมาะสมกับสถานการณ์

แนะนำตัวเอง และสร้างบรรยากาศให้รู้สึกเป็นกันเอง

บอกวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ และขออนุญาตจับบันทึกหรือใช้เครื่องมือบันทึกเสียงจากผู้รับการสัมภาษณ์

ป้อนคำถามเหมาะสมกับเวลา และทำการบันทึกหลังจากการสัมภาษณ์เสร็จ

ขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 136 -143) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตาม ตำแหน่ง และระดับการศึกษา โดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ F-test (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)

5. วิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยการสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

1.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ความถี่ (Frequency)

2.2 ร้อยละ (Percentage)

2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 136 -143)

3.1 t- test แบบ Independent samples

3.2 F- test แบบ One way ANOVA และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' method)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. การบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คือ ด้านการประเมินความต้องการพัฒนา และ ด้านการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ รองลงมาคือ ด้านระบบนิเทศติดตามและประเมินผล ด้านการออกแบบหลักสูตรพัฒนาครู ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านระบบนิเทศติดตามและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ และด้านระบบนิเทศติดตามและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้าน

การประเมินความต้องการพัฒนา 2) ด้านการออกแบบหลักสูตรพัฒนาครู 3) ด้านการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ 4) ด้านระบบนิเทศติดตามและประเมินผล

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ การบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ คือ ด้านการประเมินความต้องการพัฒนา และ ด้านการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ รองลงมาคือ ด้านระบบนิเทศติดตามและประเมินผล ด้านการออกแบบหลักสูตรพัฒนาครูตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการเตรียมความพร้อมก่อนการพัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wongvanich (2015) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการสำหรับการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานความสามารถ ผลการวิจัยพบว่า การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในการลดช่องว่าง (Gap) ของสมรรถนะครู และสอดคล้องกับ จิราพร รอดพ่วง (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต ผลการวิจัยพบว่า การเตรียมความพร้อม (Preparation) เป็นองค์ประกอบแรกของรูปแบบ P-S-A-C-E ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

2.1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านระบบนิเทศติดตามและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารและครูมีมุมมองต่อการสนับสนุนทรัพยากรที่แตกต่างกันตามบทบาทหน้าที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีรัตน์ จิตปรีดา (2568) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณรัตน์ เจียะยะหลี่ (2568) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงระบบร่วมกับแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อ เสริมสร้างความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและ

ทักษะนวัตกรครู โรงเรียนบ้านหาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ และด้านระบบนิเทศติดตามและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ระดับการศึกษาที่สูงขึ้นส่งผลต่อทัศนคติและการแสวงหาเทคนิคการจัดการเรียนรู้ใหม่ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตสุโข รวยรุ่ง (2568) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีรัตน์ จิตปรีดา (2568) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ปัจจุบันนโยบาย Active Learning เป็นนโยบายเร่งด่วนที่ครูทุกกลุ่มประสบการณ์ต้องตื่นตัว สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณรัตน์ เจียะยะหลี (2568) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงระบบร่วมกับแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อ เสริมสร้างความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและทักษะนวัตกรครู โรงเรียนบ้านหาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

3.1 ด้านการประเมินความต้องการพัฒนา จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีแนวทางการบริหารงาน ด้านการประเมินความต้องการพัฒนา ได้แก่ 1) ควรจัดให้มีการสำรวจความรู้ ความเข้าใจ และทักษะของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 2) ควรส่งเสริมการใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการประชุมกลุ่ม

ย่อย เพื่อสะท้อนความต้องการพัฒนาที่แท้จริงของครู 3) ควรวิเคราะห์ข้อมูลจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของครูและสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4) ควรนำผลการประเมินความต้องการไปใช้กำหนดเป้าหมายและลำดับความสำคัญของการพัฒนาครูอย่างชัดเจน 5) ควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการสะท้อนปัญหาและความต้องการพัฒนาของตนเองและทีมงาน 6) ควรเชื่อมโยงผลการประเมินความต้องการกับนโยบายของต้นสังกัดและบริบทของสถานศึกษา 7) ควรใช้ผลการประเมินเป็นฐานข้อมูลในการวางแผนพัฒนาครูรายบุคคลและรายกลุ่มอย่างเหมาะสม ทั้งนี้เนื่องจาก การให้ครูมีส่วนร่วมทำให้ทราบปัญหาที่แท้จริง

3.2 ด้านการออกแบบหลักสูตรพัฒนาครู จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีแนวทางการบริหารงาน ด้านการออกแบบหลักสูตรพัฒนาครู ได้แก่ 1) ควรผู้บริหารร่วมกับครูออกแบบหลักสูตรพัฒนาครูที่เน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างเป็นรูปธรรม 2) ควรกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรพัฒนาครูให้สอดคล้องกับผลการประเมินความต้องการ 3) ควรส่งเสริมการออกแบบกิจกรรมการพัฒนาที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง (Learning by Doing) 4) ควรบูรณาการแนวคิด Active Learning กับบริบทผู้เรียน ชุมชน และหลักสูตรสถานศึกษา 5) ควรส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของครูผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 6) ควรปรับปรุงแบบการพัฒนาครูให้มีความยืดหยุ่น ทั้งแบบอบรมเชิงปฏิบัติการ การเรียนรู้ออนไลน์ และการเรียนรู้ในสถานการณ์จริง 7) ควรทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรพัฒนาครูให้ทันสมัยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจาก การพัฒนาครูยุคใหม่ต้องเน้นการปฏิบัติมากกว่าการบรรยาย

3.3 ด้านการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีแนวทางการบริหารงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ ได้แก่ 1) ควรวางแผนการใช้งบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างชัดเจนและโปร่งใส 2) ควรจัดสรรสื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในห้องเรียน 3) ควรสนับสนุนงบประมาณสำหรับการพัฒนาครู การอบรม และการศึกษาดูงานด้าน Active Learning 4) ควรส่งเสริมการใช้ทรัพยากรภายในสถานศึกษาและชุมชนอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด 5) ควรจัดหาแหล่งเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน 6) ควรส่งเสริมการระดมทรัพยากรจากเครือข่ายภายนอก เช่น ชุมชน องค์กรท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐ 7) ควรติดตามและประเมินการใช้ทรัพยากรและงบประมาณเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจาก ทรัพยากรเป็นปัจจัยสนับสนุน (Supportive Factor) ที่ทำให้เกิดการลงมือปฏิบัติจริง

3.4 ด้านระบบนิเทศติดตามและประเมินผล จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีแนวทางการบริหารงาน ด้านระบบนิเทศติดตามและประเมินผล ได้แก่ 1) ควรจัดระบบนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างเป็นกัลยาณมิตร 2) ควรใช้การนิเทศแบบร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาศักยภาพครู 3) ควรประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกทั้งในระดับครูและนักเรียนอย่างต่อเนื่อง 4) ควรเปิดโอกาสให้ครูสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน 5) ควรนำผลการประเมินและข้อมูลย้อนกลับไปใช้ในการปรับปรุงการสอนของครู 6) ควรใช้ผลการนิเทศติดตามเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรและแผนพัฒนาครูในรอบถัดไป 7) ควรสร้างวัฒนธรรมการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและการเรียนรู้ร่วมกันภายในสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจาก การนิเทศช่วยให้ครูเกิดความมั่นใจและเห็นจุดที่ต้องพัฒนา

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผู้วิจัยสรุปได้ว่า 1. การบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และระดับการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน 3. แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ประกอบด้วย ด้านการประเมินความต้องการพัฒนา ด้านการออกแบบหลักสูตรพัฒนาครู ด้านการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ และด้านระบบนิเทศติดตามและประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
2. จากผลการวิจัยพบว่าด้านการประเมินความต้องการพัฒนามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ผู้บริหารควรต่อยอดด้วยการใช้ข้อมูลดังกล่าวในการจัดทำแผนพัฒนาครูรายบุคคลและรายกลุ่ม เพื่อให้การพัฒนามีความตรงจุดและตอบสนองต่อบริบทของสถานศึกษา
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย การติดตาม และการสนับสนุนสถานศึกษาในสังกัด เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในภาพรวม

เอกสารอ้างอิง

- จิตสุโข รวยรุ่ง. (2568). การบริหารแหล่งเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 19(3), 88-106.
- จิราพร รอดพ่วง และคณะ. (2560). การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างทักษะ การจัดการเรียนรู้การคิดอย่างเป็นระบบและการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักศึกษาวิชาชีพครู. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นราพร สังข์ทอง. (2562). แนวทางการพัฒนาบุคลากรครูสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานส่งเสริมการศึกษา.
- มณีรัตน์ จิตปรีดา. (2568). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ. วารสารสถาบันวิจัยพิมลธรรม, 12(3), 81-96.
- เพชร ภูผา. (2563). การจัดการเรียนรู้เชิงรุก: แนวทางและตัวอย่างกิจกรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิชาการ. รูปแบบการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก. (2567). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์การศึกษา.
- วิทยา นุ่นสวัสดิ์. (2560). การบริหารการศึกษาเชิงกลยุทธ์. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมคิด จันทรจรัส. (2564). การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและผลกระทบต่อการศึกษา. วารสารพัฒนาการศึกษา, 12(2), 45-60.
- สุชาติ สงวนวัฒนา. (2542). การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2562). มาตรฐานวิชาชีพครูและจรรยาบรรณวิชาชีพในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. (2568). สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. เรียกใช้เมื่อ 14 ธันวาคม 2568. จาก <https://www.brm3.go.th/>
- สุวรรณรัตน์ เจ๊ะยะหลี. (2568). การพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงระบบร่วมกับแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและทักษะนวัตกรรมครู โรงเรียนบ้านหาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม, 9(12), 193-206.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.